

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет ветеринарної медицини та тваринництва
Кафедра біоресурсів, тваринництва та аквакультури

Кваліфікаційна робота на правах рукопису

КУДРІН РОМАН ОЛЕГОВИЧ

УДК 636.5.033

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА
В УМОВАХ СТОВ «СТАРИНСЬКА ПТАХОФАБРИКА»
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело _____ Роман КУДРІН

Керівник роботи:
Альона ШУЛЯР,
кандидат с.-г. наук, доцент

Житомир – 2025

Висновок кафедри біоресурсів, тваринництва та аквакультури

за результатами попереднього захисту: _____

Протокол засідання кафедри біоресурсів, тваринництва та аквакультури № ____
від « ____ » _____ 2025 р.

В. о. завідувача кафедри біоресурсів,
тваринництва та аквакультури

Діна ЛІСОГУРСЬКА

« ____ » _____ 2025 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **Роман КУДРІН** захистив кваліфікаційну роботу з
оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за шкалою ECTS _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

Тетяна ПОПАДЮК

(підпис)

АНОТАЦІЯ

Кудрін Р. О. Технологія виробництва продукції птахівництва в умовах СТОВ «Старинська птахофабрика» Київської області. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. – Поліський національний університет, Житомир, 2025.

Аналіз технологічного процесу виробництва продукції птахівництва в умовах СТОВ «Старинська птахофабрика» показав високий рівень організації усіх виробничих операцій. Такий досвід може слугувати прикладом для впровадження для підприємств з аналогічним напрямом діяльності за умови наявності відповідної матеріально-технічної бази.

Ключові слова: птахівництво, технологія, виробництво, м'ясна птиця, стадо, молодняк.

ANNOTATION

Kudrin R. O. Technology of poultry production in the conditions of Starynska Poultry Farm, Kyiv region. – Qualifying scientific research as a manuscript.

Qualification work for the bachelor's degree in specialty 204 – Technology of production and processing of livestock products. – Polissia National University, Zhytomyr, 2025.

Analysis of the technological process of poultry production in the conditions of «Starynska Poultry Farm» LLC showed a high level of organization of all production operations. Such experience can serve as an example for implementation for enterprises with a similar line of activity, provided that there is an appropriate material and technical base.

Key words: poultry farming, technology, production, meat poultry, flock, young stock.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1.	ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ
1. 1.	Птахівництво України та світу
1. 2.	Традиційні та інноваційні технології виробництва продукції птахівництва
РОЗДІЛ 2.	МАТЕРІАЛ, МЕТОДИКА, МІСЦЕ ТА УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ
2. 1.	Місце та умови проведення досліджень
2. 2.	Матеріал та методика проведення досліджень
РОЗДІЛ 3.	РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ
3. 1.	Технологія виробництва продукції птахівництва в умовах СТОВ «Старинська птахофабрика»
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ	

ВСТУП

Птахівництво є однією з провідних і стратегічно важливих галузей сільського господарства. Воно відіграє ключову роль у забезпеченні населення високоякісними, поживними та доступними продуктами харчування – м'ясом птиці та яйцями [1, 2]. Ці продукти мають високу біологічну цінність, добре засвоюються організмом і є джерелом незамінних амінокислот, вітамінів та мінералів [3, 4].

Окрім цього, птахівництво має низку переваг у порівнянні з іншими видами тваринництва: висока продуктивність та швидке відтворення поголів'я, зокрема в бройлерному виробництві; менше споживання кормів на одиницю продукції; невеликі капіталовкладення на будівництво ферм; швидкий оборот капіталу завдяки короткому періоду вирощування птиці [5, 6, 7].

Сучасне птахівництво також активно розвивається в напрямку екологізації та впровадження інноваційних технологій – від автоматизації виробництва до контролю за якістю продукції згідно міжнародних стандартів. Дана галузь є важливою складовою продовольчої безпеки, економіки аграрного сектору та експортного потенціалу країни [8, 9].

Мета досліджень – аналіз технології виробництва продукції птахівництва в умовах СТОВ «Старинська птахофабрика» (Київська область).

Предмет досліджень – ключові елементи технології виробництва продукції птахівництва.

Об'єктом дослідження є контроль та характеристика за технологічним процесом виробництва продукції птахівництва на СТОВ «Старинська птахофабрика».

Методи досліджень – аналітичний, описовий, зоотехнічні методи.

Перелік публікацій

1. **Кудрін Р. О.,** Дехтяренко В. С. Моніторинг сучасного стану вітчизняної галузі тваринництва. *Біологія тварин*. 2025. Т. 27, № 2. С. 54.

2. **Кудрін Р. О.** Аналіз діяльності СТОВ «Старинська птахофабрика». *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*: науково-теоретичний збірник. Житомир: Поліський національний університет, 2025. Вип. 19. С. 14.

Практичне значення отриманих результатів. В умовах СТОВ «Старинська птахофабрика» процес виробництва продукції птахівництва організовано з дотриманням технології на всіх етапах, що може бути використано при організації роботи підприємств такої ж спеціалізації при наявності відповідного технологічного забезпечення.

Структура та обсяг роботи. Дана кваліфікаційна робота викладена на 31 сторінці комп'ютерного тексту, містить 4 таблиці, 14 рисунків. Список використаної літератури нараховує 40 джерел.

РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1. 1. Птахівництво України та світу

Птахівництво – одна з найважливіших галузей тваринництва, що забезпечує населення високоякісними продуктами харчування: м'ясом птиці та яйцями. Водночас це джерело цінної сировини для переробної промисловості: пуху, пір'я, кормових білків. Завдяки короткому біологічному циклу, високій продуктивності та економічній ефективності, птахівництво відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки як на національному, так і на глобальному рівні [10, 11].

Станом на 1 січня 2025 року поголів'я свійської птиці в Україні становило 186,4 млн голів, що на 0,9% більше, ніж на аналогічну дату попереднього року.

У 2024 році в Україні було вироблено 11,6 млрд штук яєць, що на 1,8% більше порівняно з попереднім роком. Експорт яєць зріс на 59,4%, досягнувши 77,8 тис. тонн, а вартість експорту становила \$74,5 млн. Головними покупцями українських яєць стали Ізраїль (14,1%), Польща (11,7%) та Італія (11,1%) [12].

У 2024 році темп зростання виробництва м'яса птиці в Україні склав 4,8%, що перевищує середньосвітові показники та показники країн, що розвиваються. На переробні підприємства надійшло 1,61 млн тонн свійської птиці живою масою, що на 10,2% більше порівняно з попереднім роком

Сільськогосподарські підприємства утримували 108,9 млн голів (58,4% від загального поголів'я), тоді як господарства населення – 77,5 млн голів (41,6%) [13].

Україна є одним із провідних виробників м'яса птиці у Східній Європі. За останні два десятиліття птахівництво стало однією з найдинамічніших галузей вітчизняного аграрного сектору. Значне зростання виробництва

відбулося завдяки модернізації підприємств, інвестиціям у генетику, кормову базу та ветеринарне забезпечення [14, 15].

В Україні основну частину продукції дає виробництво курчат-бройлерів. Провідні агрохолдинги, такі як «МХП» (ТМ «Наша Ряба»), «Агромарс» (ТМ «Гаврилівські курчата»), постачають продукцію не лише на внутрішній ринок, а й на експорт у десятки країн, зокрема до ЄС, країн Близького Сходу, Азії та Африки.

Станом на останні роки, обсяги виробництва м'яса птиці в Україні перевищують 1,3 млн тонн на рік. Виробництво яєць становить понад 14 млрд штук щорічно, хоча у зв'язку з війною та економічними труднощами галузь зазнала певного зниження.

У 2024 році Україна експортувала 446,6 тис. тонн м'яса птиці, що на 6,3% більше, ніж у 2023 році. Загальна сума експорту м'яса птиці склала \$962,7 млн, що на 20,4% перевищує показники попереднього року.

Основними імпортерами української продукції стали Нідерланди (23,2%), Саудівська Аравія (16,1%) та Словаччина (8,5%).

Сучасні українські птахофабрики впроваджують принципи НАССР, використовують автоматизовані системи годування, вентиляції, клімат-контролю, що дозволяє досягати високої продуктивності при збереженні благополуччя тварин [16, 17].

Незважаючи на успіхи, птахівництво як в Україні, так і в світі стикається з низкою викликів: поширення хвороб птиці (зокрема, грипу); залежність від імпортного племінного матеріалу та кормових добавок; зростання цін на енергоресурси та транспорт; вимоги до покращення умов утримання згідно з нормами ЄС; потреба у переході на більш екологічно чисті технології.

Для подальшого розвитку вітчизняного птахівництва важливим є: державна підтримка виробників (пільгові кредити, компенсації за утримання поголів'я); розвиток селекційної роботи та створення вітчизняних кросів; розширення експортних ринків; впровадження біобезпеки та заходів з

охорони здоров'я птиці; підвищення обізнаності споживачів щодо безпеки та якості продукції [18].

За даними FAO, у світі щорічно виробляється понад 130 мільйонів тонн м'яса птиці, що становить близько 40% від загального обсягу м'ясного виробництва. Лідерами з виробництва курятини є США, Китай, Бразилія, Індія та Росія. Високі темпи зростання цієї галузі зумовлені відносною дешевизною продукції, широким спектром використання, дієтичними властивостями курячого м'яса, а також його популярністю серед споживачів різного віку [19].

У розвинених країнах птахівництво відзначається високим рівнем автоматизації, генетичного вдосконалення порід, інтенсивним використанням комбікормів і сучасних технологій утримання. Усе це дозволяє досягати стабільно високих показників продуктивності та якості продукції.

Окреме місце у світовому птахівництві посідає виробництво яєць. Найбільшими їх виробниками є Китай, США, Індія та Мексика. У глобальному масштабі спостерігається тенденція до зростання попиту на органічну продукцію та продукцію з птахоферм вільного утримання [20, 21].

Отже, птахівництво є стратегічно важливою галуззю як для України, так і для світового агропромислового комплексу. Завдяки високому темпу зростання, гнучкості до ринкових змін і відносно невеликим витратам у порівнянні з іншими видами тваринництва, ця галузь має великі перспективи розвитку. При збереженні належного рівня державного контролю, інвестицій та інновацій, птахівництво України здатне забезпечувати як внутрішній ринок, так і залишатися вагомим гравцем на міжнародній арені.

1. 2. Традиційні та інноваційні технології виробництва продукції птахівництва

Ефективність цієї галузі багато в чому залежить від застосовуваних технологій виробництва. На сьогоднішній день у птахівництві активно поєднуються як традиційні методи, перевірені часом, так і сучасні інноваційні підходи, спрямовані на підвищення продуктивності, якості продукції, безпечності та рентабельності виробництва [22, 23].

Традиційні технології у птахівництві

Кліткове та підлогове утримання птиці. Класичними способами вирощування бройлерів та курей-несучок є кліткове або підлогове утримання. Кліткове утримання забезпечує компактність, контрольований доступ до корму та води, легкість прибирання та ветеринарного контролю. Підлогове вирощування переважно застосовується для м'ясних порід птиці та дозволяє створити природніші умови [24].

Годівля та раціони. Традиційна система годівлі передбачає використання зернових сумішей, багатих на енергію та білок. Зазвичай застосовуються стандартні раціони на основі кукурудзи, пшениці, соєвого шроту з додаванням вітамінно-мінеральних комплексів [25].

Інкубація яєць. Широко використовується штучна інкубація з контрольованим мікрокліматом (температура, вологість, вентиляція). Інкубатори дозволяють отримувати високий відсоток виводку за умови дотримання всіх параметрів [26].

Інноваційні технології у птахівництві

Біобезпека та контроль мікрофлори. Сучасні ферми все частіше впроваджують систему біобезпеки (biosecurity), яка передбачає зонування територій (чисті/брудні зони), дезбар'єри, санпропускники, постійний моніторинг здоров'я птиці, обов'язкову вакцинацію. Велика увага приділяється контролю мікрофлори шлунково-кишкового тракту птиці,

застосовуються пробіотики, пребіотики, ферменти та замінники антибіотиків (наприклад, ефірні олії, органічні кислоти).

Автоматизація процесів. Інновації охоплюють автоматизовані системи: роздачі корму та води; мікроклімату (вентиляція, обігрів, освітлення); контролю продуктивності птиці. Системи на базі штучного інтелекту можуть оцінювати вагу, активність та стан здоров'я птиці, даючи змогу оперативно реагувати на зміни [27-29].

Інноваційні корми. Застосовуються функціональні корми, збагачені омега-3 жирними кислотами, антиоксидантами, ферментами, що покращують якість продукції (м'яса та яєць) і водночас підвищують імунітет птиці.

Альтернативи антибіотикам. Під впливом європейських стандартів українські підприємства дедалі частіше відмовляються від антибіотиків у годівлі на користь фітогенних добавок, ензимів, органічних кислот, імуностимуляторів. Це дозволяє виробляти екологічно чисту продукцію, яка відповідає вимогам внутрішнього ринку та експорту [30].

Переробка та упаковка продукції. На сучасних підприємствах застосовуються автоматизовані лінії забою та обробки тушок; вакуумна та модифікована атмосфера упаковки; контроль якості за системою НАССР; маркування продукції із зазначенням простежуваності.

Птахівництво та стійкий розвиток. Зростає роль технологій, що відповідають принципам сталого виробництва: енергоощадні системи освітлення та обігріву; повторне використання води після очищення; біогазові установки для утилізації посліду; альтернативні джерела кормів (наприклад, з комах або ферментованих відходів харчової промисловості) [31-33].

Отже, сучасне птахівництво – це поєднання багаторічного досвіду та новітніх технологій, які дозволяють підвищити ефективність виробництва, забезпечити якість і безпечність продукції, зменшити навантаження на навколишнє середовище та відповідати запитам споживача.

РОЗДІЛ 2. МАТЕРІАЛ, МЕТОДИКА, МІСЦЕ ТА УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

2. 1. Місце та умови проведення досліджень

Дослідження за темою кваліфікаційної роботи проведені у СТОВ «Старинська птахофабрика». Дане підприємство розташоване у с. Мирне Бориспільського району Київської області за адресою – вул. Центральна, 1 [34].

Рис. 1. СТОВ «Старинська птахофабрика»

Дане підприємство працює на ринку птахівництва вже протягом 25 років – дата заснування 11.05.2000 рік. Директором є Міщенко Сергій, заступник з питань виробництва – Філатов Сергій, начальник комплексу – Боровик Світлана, головний зоотехнік – Дерновий Олександр [35].

Основним видом діяльності СТОВ «Старинська птахофабрика» є розведення свійської птиці (01.47 згідно КВЕД). Окрім того, тут зареєстровані такі види діяльності як виробництво м'яса свійської птиці, розведення овець і кіз, прісноводне рибництво (аквакультура). Також тут займаються вирощуванням різних культур, торгівлею продукцією тваринного і рослинного походження, транспортними перевезеннями та іншими видами діяльності [36].

Таблиця 1

**Показники фінансової діяльності СТОВ «Старинська
птахофабрика»**

Показники, одиниці вимірювання	Роки		
	2022	2023	2024
Дохід, грн.	3 295 098 000	7 130 822 000	6 739 170 000
Чистий прибуток, грн.	-2 212 783 000	892 032 000	1 121 477 000
Активи, грн.	13 114 421 000	13 903 186 000	16 551 431 000
Зобов’язання, грн.	1 201 354 000	764 253 000	1 247 853 000
Кількість працівників, чол.	1355	1382	1323

Таблиця 2

**Показники фінансового стану СТОВ «Старинська птахофабрика»
(2024 р.)**

Фінансова група	Показник	Значення
Стан основних засобів	Частка основних засобів в активах підприємства	32,06 %
Група ліквідності	Показник загальної ліквідності	7,26
Група фінансової стійкості	Показник фінансової залежності	2,21
	Співвідношення коштів: позикові / власні	1,21
	Платоспроможність поточна	-6 834 259 грн.
Група з оцінки рентабельності	Показник рентабельності	30,21 %

СТОВ «Старинська птахофабрика» – провідне українське підприємство у сфері птахівництва, є частиною агропромислового холдингу «МХП» (Миронівський хлібопродукт). Птахофабрика спеціалізується на розведенні свійської птиці, зокрема м'ясних кросів курей, таких як РОСС-308 та КОБ-500. Вона є племінним репродуктором другого порядку, що забезпечує високоякісне племінне поголів'я для подальшого вирощування [37].

Рис. 2. СТОВ «Старинська птахофабрика»

Підприємство має розвинену інфраструктуру, включаючи яйцесклади, лабораторії, інженерні та будівельні цехи, тракторний парк та адміністративні будівлі [38].

Рис. 3. СТОВ «Старинська птахофабрика»

Дане підприємство було створене у 2000 році, а у 2002 році було здійснено першу посадку птиці для вирощування.

Птахофабрика активно підтримує своїх працівників, надаючи їм пільгову продукцію та харчування, організовуючи безкоштовне підвезення до роботи і з неї. Молодим спеціалістам надається як тимчасове, так і постійне житло: у розпорядженні підприємства знаходяться п'ять гуртожитків і чотири житлові будинки, що загалом становить 80 квартир.

СТОВ «Старинська птахофабрика» є прикладом успішного поєднання традиційних методів птахівництва з сучасними технологіями, забезпечуючи високу якість продукції та чітке дотримання міжнародних стандартів.

2. 2. Матеріал та методика проведення досліджень

Заплановані дослідження організовано і проведено за наступною схемою – рис. 4.

Рис. 4. Схеми досліджень

Для проведення досліджень за темою кваліфікаційною роботою матеріалом досліджень слугували дані щодо технологічних елементів виробництва продукції птахівництва у СТОВ «Старинська птахофабрика» Бориспільського району Київської області. При здійсненні запланованих досліджень використано загальноприйняті методи досліджень – аналітичні, описові, зоотехнічні [39, 40].

РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

3. 1. . Технологія виробництва продукції птахівництва в умовах СТОВ «Старинська птахофабрика»

СТОВ «Старинська птахофабрика» є структурним підрозділом агроіндустріального холдингу «МХП», що є міжнародною компанією у сфері харчових та агротехнологій – рис. 5.

Рис. 5. Центральний офіс «МХП»

«Миронівський хлібопродукт» (МХП) – один із найбільших агропромислових холдингів України та провідний виробник курятини в Європі. Компанія була заснована у 1998 році Юрієм Косюком і з того часу перетворилася на міжнародну корпорацію зі штаб-квартирою в Києві (рис. 6).

Рис. 6. Географія бізнесу «МХП» в Україні

«МХП» має виробничі потужності не лише в Україні, а й на Балканах, зокрема в Словенії, Хорватії, Сербії та Боснії і Герцеговині. Дочірні компанії працюють у Нідерландах, Великій Британії, ОАЕ, Саудівській Аравії та інших країнах ЄС. Продукція експортується до понад 70 країн світу, включаючи країни ЄС, Близького Сходу та Африки.

«МХП» є найбільшим виробником курятини в Україні та одним із лідерів у Європі. Основна діяльність СТОВ «Старинська птахофабрика», як структурного підрозділу «МХП», полягає у вирощуванні ремонтного молодняку сільськогосподарської птиці для формування батьківського стада – дане підприємство є племрепродуктором II порядку.

Створена дана компанія у 2000 році, перша посадка птиці у складі «МХП» відбулася у 2002 році. Вже у 2018 році СТОВ «Старинська птахофабрика» була прийнята до престижного клубу угорської компанії «Aviagen Kft» під назвою «Ross-140», що свідчить про високий рівень виробництва та якості продукції.

На даному підприємстві займаються розведенням птиці двох кросів – «КОББ-500» та «РОСС-308» – рис. 7. Птицю кросу «КОББ-500» закупають у Німеччині, кросу «РОСС-308» – в Угорщині. Закупають молодняк у добовому віці, який потім вирощують в умовах підприємства.

**Рис. 7. Молодняк кросів «КОББ-500» та «РОСС-308» СТОВ
«Старинська птахофабрика»**

Також тут виробляють інкубаційні яйця, проте у СТОВ «Старинська птахофабрика» інкубаційний цех відсутній і для інкубації яйця відправляють у інші структурні підрозділи «МХП» та реалізують іншим господарствам.

Структура СТОВ «Старинська птахофабрика», її виробничі потужності наведено на рис. 8.

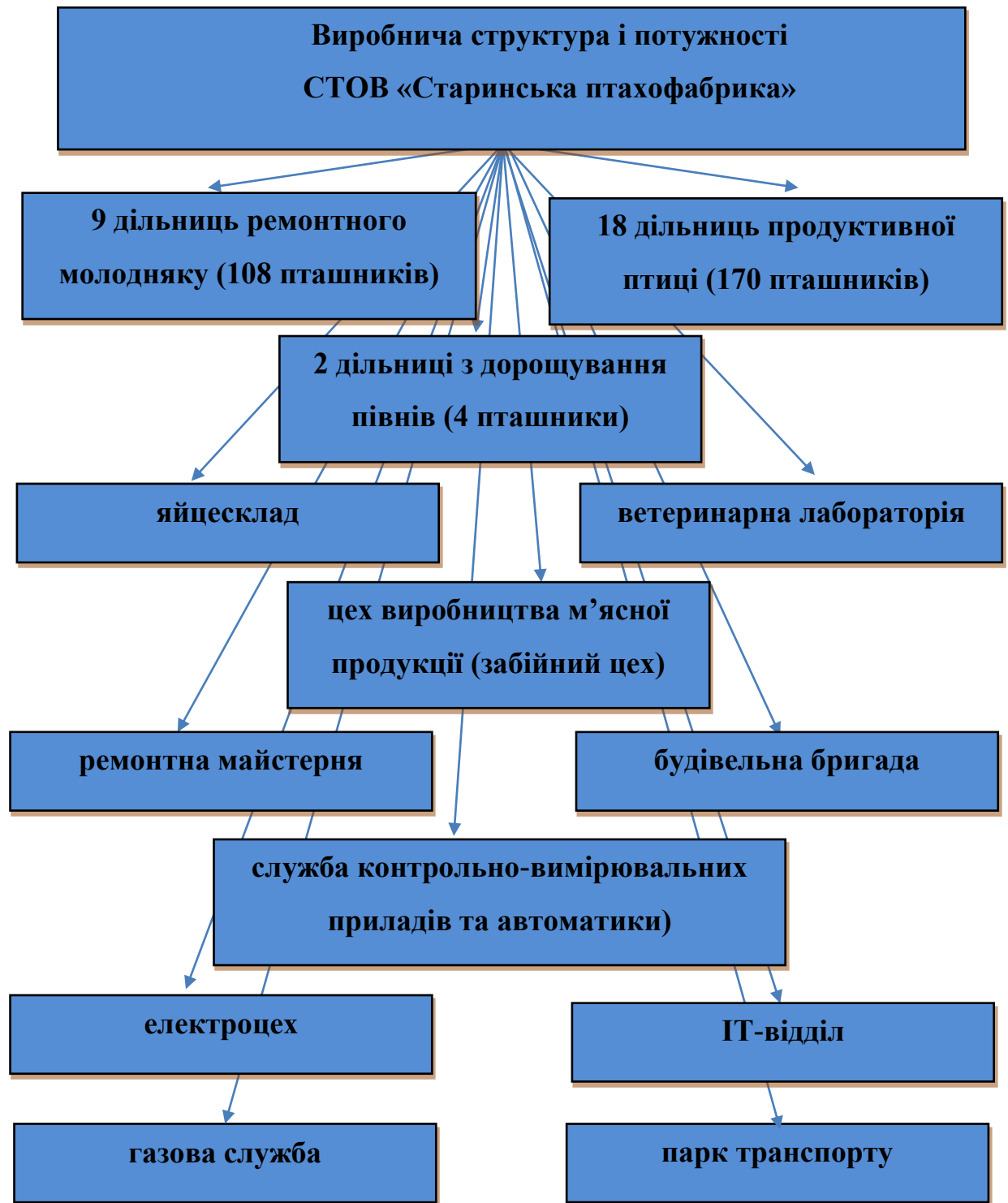

Рис. 8. Потужності СТОВ «Старинська птахофабрика»

Так, загальна кількість дільниць становить 27 – це 278 пташників, з яких 9 дільниць – для ремонтного молодняку і це 108 пташників, 18 дільниць для продуктивної птиці і це 170 пташників.

Кількість працівників станом на 2025 рік для обслуговування поголів'я птиці у СТОВ «Старинська птахофабрика» становить 1320 чоловік.

Виробничі потужності СТОВ «Старинська птахофабрика» дозволяють одночасно утримувати:

- ♦ 1,1 млн. голів ремонтного молодняку;
- ♦ 2,15 млн. голів продуктивної птиці.

При цьому місткість пташників продуктивних ділянок становить:

- ♦ 15 тис. голів – курочки;
- ♦ 1,5 тис. голів півники.

Збереженість птиці при вирощуванні складає 94,8%.

До 19-ти тижневого віку молодняк птиці вирощують за технологією вирощування ремонтного молодняку, протягом наступних 3-х тижнів молодняк дорощують на продуктивних ділянках, на 24-му тижні птицю переводять у цех вирощування батьківського стада.

«Старинська птахофабрика» працює за стандартом «Global G.A.P.», який охоплює належну сільськогосподарську практику (G.A.P.) для забезпечення якості на всіх етапах виробництва; систему аналізу ризиків та критичних точок контролю (НАССР) для забезпечення гарантії безпеки продукції; охорону навколишнього середовища та добробут працівників – забезпечення екологічної та соціальної відповідальності.

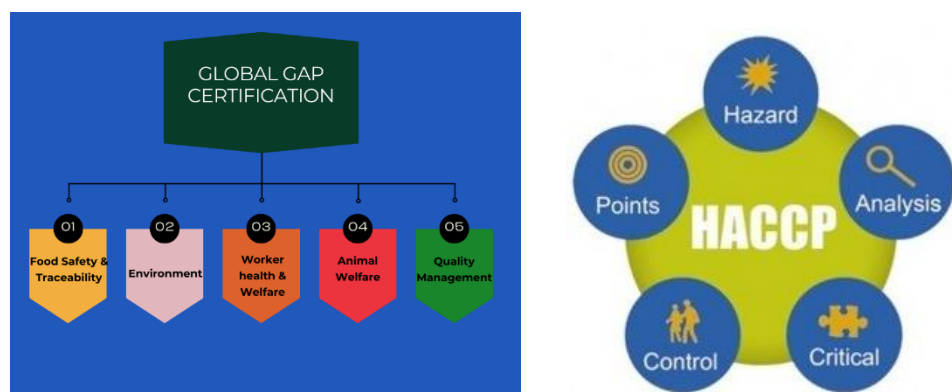

Рис. 9. Стандарти виробництва СТОВ «Старинська птахофабрика»

Виробничі процеси в умовах даного підприємства здійснюються на основі технологічних графіків і карт, які розроблені для кожної виробничої операції. Для забезпечення мікроклімату та виконання виробничих процесів

у пташниках застосовується обладнання компаній «Big Dutchman» та «Roxell».

Рис. 10. Компанії «Big Dutchman» та «Roxell»

Система утримання поголів'я м'ясної птиці у СТОВ «Старинська птахофабрика» – безкліткова. Ремонтний молодняк для формування батьківського стада утримують на глибокій підстилці – рис. 11. Щільність посадки птиці становить 5,5-6 голів на 1 м².

Рис. 11. Утримання ремонтного молодняку у СТОВ «Старинська птахофабрика»

У якості підстилки використовується солома. Її товщина – 5 см.

Батьківське стадо утримують на щільній (сітчастій) підлозі – рис. 12. Щільність посадки птиці становить 8 голів на 1 м². Статеве співвідношення півників до курочок при утриманні батьківського стада складає 1:8.

Годівля птиці здійснюється повнораціонними комбікормами, які постачаються з ПАТ «Миронівський завод з виготовлення круп та комбікормів» і ТОВ «Катеринопільський елеватор», які входять до структури «МХП».

Рис. 12. Утримання батьківського стада у СТОВ «Старинська птахофабрика»

Пташники оснащені автоматизованою системою подачі корму, до складу якої входять бункери для корму, ліміт-ваги, бункери у пташниках лінії годівлі компаній «Big Dutchman», «Roxell», «VDL» та «Poultry Tech». Годівля забезпечується за допомогою ланцюгових систем та годівельних ліній із тарілчастими (чашковими) годівницями – рис. 13.

Рис. 13. Лінії годівлі птиці у СТОВ «Старинська птахофабрика»

Залежно від віку птиці у СТОВ «Старинська птахофабрика» птиці згодовують різні типи комбікормів з різною фізичною структурою частинок корму – таблиця 3.

Таблиця 3

**Види комбікормів для годівлі птиці
у СТОВ «Старинська птахофабрика»**

Вік птиці	Вид корму	Фізична структура частинок корму
1-14 днів	РПК-5-1	крупка
15-35 днів	РПК-5-2	крупка
36-104 дні	РПК-5-3	гранула (при годівлі з підлоги) / розсип (при годівлі із жолоба)
з 105-го дня до переведення на виробничу ділянку продуктивної птиці	РПК-5-4	гранула (при годівлі з підлоги) / розсип (при годівлі із жолоба)
від посадки на виробничу ділянку продуктивної птиці до 154-го дня	РПК-5-4	розсип
від 155-го дня до забою	РПК-5-5	розсип

Напування здійснюється із ніпельних напувалок, висота яких регулюється залежно від віку птиці – рис. 14.

Рис. 13. Лінії напування птиці у СТОВ «Старинська птахофабрика»

На даному підприємстві обладнано забійний цех для переробки птиці. Вибракуваний ремонтний молодняк у СТОВ «Старинська птахофабрика» для виробництва м'яса птиці не використовують – його переробляють на м'ясо-кісткове борошно. Щодо птиці батьківського стада, то при досягненні віку 63 тижні, коли продуктивність птиці знижується, але птиця (тушки) ще мають товарний вигляд, її відправляють на забій у забійний цех підприємства, потужність якого становить 8,5 тис. голів за добу. Оскільки мети збільшувати вагу птиці тут спеціально для м'ясного виходу немає, тому жива маса півнів при забої становить 4-6 кг, курок – 2-4 кг.

Продукція «Старинської птахофабрики» реалізується під низкою відомих торгових марок «МХП», які охоплюють широкий асортимент м'ясної та кулінарної продукції. Ці бренди представлені як на українському ринку, так і за кордоном – рис. 14.

Рис. 14. Торгові марки МХП, під якими реалізуються продукція
СТОВ «Старинська птахофабрика»

Основні бренди продукції «Старинської птахофабрики»: «Наша Ряба» – один із найвідоміших брендів курятини в Україні, що пропонує охолоджене та заморожене м'ясо птиці; «Наша Ряба Апетитна» – лінійка продукції, орієнтована на споживачів, які цінують зручність та швидкість приготування страв; «Супер Філео» – бренд, що пропонує філе курячого стегна без кістки, розроблений для задоволення потреб споживачів у якісному та зручному

продукті; «Легко!» – бренд, під яким реалізуються напівфабрикати та готові до споживання страви, що відповідають сучасним тенденціям швидкого та здорового харчування; «Башинський» – торгова марка, що спеціалізується на м'ясо-ковбасних виробках, виготовлених за традиційними рецептами; «РябChick» – бренд, орієнтований на молодіжну аудиторію, пропонує снеки та легкі м'ясні закуски; «Döner Маркет» – мережа закладів швидкого харчування, що пропонує страви з курятини, виготовлені за турецькими рецептами; «Секрети Шефа» – бренд, під яким випускаються кулінарні вироби та страви, розроблені за участі професійних шеф-кухарів; «Qualiko» – міжнародний бренд, під яким експортується заморожене м'ясо птиці до понад 60 країн світу; «Ukrainian Chicken» – бренд, орієнтований на експорт, що представляє українську курятину на міжнародних ринках.

Ці бренди відображають прагнення «Старинської птахофабрики» та МХП до задоволення різноманітних потреб споживачів, забезпечуючи високу якість продукції та дотримання міжнародних стандартів виробництва.

ВИСНОВКИ

СТОВ «Старинська птахофабрика» – це сучасне підприємство птахівничої галузі, розташоване в селі Мирне Бориспільського району Київської області. Засноване 11 травня 2000 року, воно є структурним підрозділом агропромислового холдингу МХП (Миронівський хлібопродукт), одного з лідерів аграрного сектору України.

«Старинська птахофабрика» спеціалізується на розведенні свійської птиці, зокрема курей-несучок та півнів. Підприємство має вертикально інтегровану структуру, що дозволяє контролювати всі етапи виробництва – від вирощування молодняка до отримання товарного м'яса. Виробнича діляниця ремонтного молодняка займається дорощуванням птиці віком від 1 до 19 тижнів, після чого вона транспортується до діляниці продуктивної птиці, далі – до цеху батьківського стада. «Старинська птахофабрика» забезпечує ефективне та безпечне утримання птиці, дотримуючись високих стандартів якості та інноваційних технологій. Усі технологічні процеси є автоматизованими.

«Старинська птахофабрика» функціонує відповідно до стандарту «Global G.A.P.», що передбачає дотримання належних сільськогосподарських практик на всіх етапах виробництва задля забезпечення високої якості продукції. Крім того, впроваджено систему НАССР, яка гарантує безпечність харчової продукції шляхом контролю критичних точок у технологічному процесі. Особлива увага приділяється охороні довкілля та створенню належних умов праці, що свідчить про дотримання екологічних та соціальних зобов'язань підприємства.

При аналізі технології виробництва продукції птахівництва в умовах СТОВ «Старинська птахофабрика» встановлено належний рівень організації всіх технологічних процесів на всіх етапах виробництва, що може бути використано при організації роботи підприємств аналогічного профілю з наявністю відповідної матеріально-технічної бази.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Григор'єв Сергій. Забезпечення продовольчої безпеки України за допомогою національного виробництва продукції галузі птахівництва. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. № 1. С. 30–34.
2. Slaughter and meat quality of broiler turkeys using different light programmes during growing / Prylipko Tetiana, Ganzyuk Taras, Shuliar Alina, Shuliar Alona, Omelkovych Svitlana. *Scientific Horizons*. 2023. Т. 26, № 4. С. 33–42. DOI: <https://doi.org/10.48077/scihor4.2023.33>.
3. Приліпко Т. М., Шуляр Альона Л., Шуляр Аліна Л. Продуктивні якості і витрати корму при введенні ферментного препарату «Целобактерин» у комбікорми курчат-бройлерів. *Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки*. 2022. Вип. 126. С. 210–214. DOI: <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.126.29>.
4. Карпенко С. Що було та що буде. Українське птахівництво сьогодні та в найближчій перспективі. *Agrotimes.ua*: веб-сайт. URL: <http://surl.li/tfpwx> (дата звернення: 27.04.2025).
5. Modeling of microbiological and biochemical processes under the conditions of steam contact sterilization in containers of turkey meat pate / T. Prylipko, V. Kostash, T. Koval, A. Shuliar, V. Tkachuk, A. Shuliar. *Independent Journal of Management & Production (IJM&P)*. 2021. V. 12. N. 3. Special Edition ISE. P. 318–334. (ISSN: 2236-269X. DOI: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v12i3.1444>.
6. Мельник В. В. Науково-організаційні засади розвитку птахівництва в Україні другої половини XX – початку XXI ст.: монографія. Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2019. 345 с.
7. Biochemical parameters of chicken blood under the influence of technological stimuli of various etiologies / Yulia Osadcha, Alona Shuliar, Olena

Sydorenko, Pavlyna Dzhus, Alina Shuliar. *Scientific Horizons*. 2023. Т. 26, № 9. Р. 70–80. DOI: <https://doi.org/10.48077/scihor9.2023.70>.

8. Оцінка основних елементів технології виробництва продукції птахівництва / Шуляр Альона Л., Шуляр Аліна Л., Бежовець М. О., Мельничук О. О. *Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва: історія, проблеми, перспективи*: матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 11–12 трав. 2023 р. Суми: Вид.-во СНАУ, 2023. С. 98–100.

9. Антощенкова В. В. Складові та напрямки управління продовольчою безпекою. *Аграрні інновації*. 2023. № 18. С. 222–227. DOI: <https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2023.18.31>.

10. Кудрін Р. О., Дехтяренко В. С. Моніторинг сучасного стану вітчизняної галузі тваринництва. *Біологія тварин*. 2025. Т. 27, № 2. С. 54.

11. Савченко Т. В., Саванчук Т. М. Сучасний стан і тенденції виробництва продукції птахівництва у регіонах України. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 46. С. 17–23. DOI:10.32782/2524-0072/2022-46-40.

12. Дуранова Т. А. Сучасний стан та перспективи розвитку птахівництва в Україні та світі. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2020. № 3. С. 259–264.

13. Прокопишин О. С. Підвищення економічної ефективності підприємств птахівництва. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. Том 4. № 3. С. 8–16. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2019-3-1>.

14. Яців С. Ф. Стан і перспективи розвитку птахівництва у сільськогосподарських підприємствах України. *Агросвіт*. 2021. № 16. С. 26–33. DOI: 10.32702/2306-6792.2021.16.26.

15. Шевченко А. А. Стан розвитку тваринництва в Україні. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Том 7. № 2. С. 82–90.

16. Ніколюк О. В., Савченко Т. В., Бордун Т. В. Система управління розвитком ринку продукції птахівництва. *Економіка харчової промисловості*. 2022. Том 14, Випуск 3. С. 19–24.

17. Аверчева Н. Забезпечення стійкого розвитку птахівництва на основі малих форм підприємництва. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. Вип. 14. С. 16–25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.14.2>.

18. Лаготюк В. О. Особливості формування стратегії забезпечення конкурентоспроможності підприємств галузі птахівництва залежно від купівельної спроможності споживачів. *Агросвіт*. 2020. № 1. С. 77–82.

19. Shuliar Alona. The importance of the poultry industry for food security and the evaluation of the selection and technological elements of the production of products of the industry in the conditions of poultry enterprises of Ukraine. *Prospects for the development and implementation of innovative technologies in veterinary medicine and animal husbandry: scientific monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2024. P. 606–638. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-454-2-21>.

20. Global poultry industry and trends. Feedandadditive.com: веб-сайт. URL: <http://surl.li/tfvhj> (дата звернення: 27.04.2025).

21. Global poultry market dynamics and current trends. Veterinariadigital.com: веб-сайт. URL: <http://surl.li/tfvhr> (дата звернення: 27.04.2025).

22. Дорош М. М. Особливості та проблеми інноваційного розвитку птахівництва в Україні. *Науковий вісник ЛНУВМБТ ім. С. З. Гжицького*. 2016. Том 14, № 1. С. 203–207.

23. Шуляр А. Л. Оцінка технології виробництва продукції птахівництва та продуктивні ознаки курей кросу «Домінант». *Проблеми виробництва і переробки продовольчої сировини та якості і безпечності харчових продуктів*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 16–17 трав. 2019 р., м. Житомир. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2019. С. 200–202.

24. The importance of poultry farming. Linkedin.com: веб-сайт. URL: <http://surl.li/tfvkv> (дата звернення: 28.04.2025).

25. Шуляр Альона Л., Шуляр Аліна Л., Омелькович С. П. Оцінка технологічних параметрів виробництва продукції птахівництва. *Біологія тварин*. 2022. Т. 24, № 2. С. 78.

26. Poultry production and products: products and processing. *Fao.org*: веб-сайт. URL: <http://surl.li/thdbg> (дата звернення: 28.04.2025).

27. Дяченко О. В. Перспективи вдосконалення конкурентоспроможності птахівничих підприємств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 7. С. 18–22.

28. Shuliar Alona, Shuliar Alina, Zabrodskyi Ruslan. Cage-free trend of modern poultry industry. *Проблеми виробництва і переробки продовольчої сировини та якість і безпечність харчових продуктів*: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., 18 трав. 2023 р. Житомир: Вид.-во Поліського національного університету, 2023. С. 19–20.

29. Sreenivas Gowda R. N. Modern innovations in poultry farming. *SR Publications*. 2023. URL : <https://www.srpublication.com/modern-innovations-in-poultry-farming/> (дата звернення: 28.04.2025).

30. Ястремська О. М., Демченко Г. В. Активізація інноваційної діяльності підприємств : навч. посіб. Харків: ФОП Лібуркіна, 2018. 229 с.

31. Шуляр Альона Л., Шуляр Аліна Л. Оцінка продуктивності та технології виробництва м'яса курчат-бройлерів. *Біологія тварин*. 2020. Т. 22, № 4. С. 122.

32. Nesterenko V. Current trends in industrial technologies for construction of livestock products production: innovative changes and international experience. *Науково-технічний бюлетень Інституту тваринництва НААН*. 2024. № 131. С. 139–148. DOI : 10.32900/2312-8402-2024-131-139-148.

33. Шуляр А. Л., Андрійчук В. Ф., Лісогурська Д. В., Melnyk N. V. Екологічні виклики сучасного птахівництва. *Проблеми виробництва і переробки продовольчої сировини та якість і безпечність харчових продуктів*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 трав. 2020 р. Житомир: Вид.-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. С. 306–312.

34. СТОВ «Старинська птахофабрика» 30925770. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/30925770/ (дата звернення: 29.04.2025).
35. Старинська птахофабрика. URL: <https://latifundist.com/kompanii/1429-starinskaya-ptitsefabrika> (дата звернення: 29.04.2025).
36. МХП. Старинська птахофабрика. URL: <https://mhп.com.ua/uk/stov-starynska-ptakhofabryka> (дата звернення: 29.04.2025).
37. Старинська птахофабрика, ТОВ. URL: <https://opendatabot.ua/c/30925770> (дата звернення: 29.04.2025).
38. Кудрін Р. О. Аналіз діяльності СТОВ «Старинська птахофабрика». *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*: науково-теоретичний збірник. Житомир: Поліський національний університет, 2025. Вип. 19. С. 14.
39. Технологія виробництва продукції птахівництва: практикум / В. Бородай, Н. Пономаренко, В. Коваленко та ін. Київ: Агроосвіта, 2013. 272 с.
40. Технологія виробництва продукції птахівництва: електр. підруч. URL: <https://surl.lu/hvddfl> (дата звернення: 30.04.2025).